

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЛАНДШАФТНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ТА ДИЗАЙН

Частина 1

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних та самостійних робіт для здобувачів спеціальності
«Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня

ОДЕСА
Видавець С. Л. Назарчук
2026

УДК 712(076)
Л222

Укладачі:

А. О. Кадурина, кандидат архітектури, доцент кафедри ботаніки, фізіології рослин та садово-паркового господарства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Ю. С. Назарчук, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, фізіології рослин та садово-паркового господарства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

Л. В. Левчук, кандидат біологічних наук, директор Ботанічного саду Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

О. Л. Моргун, кандидат архітектури, доцент кафедри морського та цивільного будівництва і архітектури Одеського національного морського університету.

*Рекомендовано до друку вченою радою
біологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 9 від 28 травня 2026 р.*

Л222 **Ландшафтне** проєктування та дизайн : метод. рек. до практ. та самот. робіт для здобувачів спец. «Садово-паркове господарство» першого (бакалавр.) рівня / уклад.: А. О. Кадурина, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2026. Ч. 1. 44 с.

Методичне видання до практичних та самостійних робіт для здобувачів спеціальності «Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня «Ландшафтне проєктування та дизайн» містить основні поняття і послідовність проєктування ландшафтних об'єктів, обраних студентом. Це може бути: присадибна ділянка, оформлення території перед громадською будівлею, сад на даху, фрагмент парку і т.д. Передбачається детальне пророблення всіх стадій проєктування з оформленням альбому спеціалізованих креслень.

УДК 712(076)

ЗМІСТ

Вступна частина	4
Практичне заняття №1	
Вибір ділянки для проєктування. Обміри. Аналіз території.	5
Практичне заняття №2	
Створення креслунків за передпроектними дослідженнями.	10
Практичне заняття №3	
Анкета замовника	14
Практичне заняття №4	
Статистичний аналіз.	16
Практичне заняття №5	
Функціональне зонування території	18
Практичне заняття №6	
Вертикальне планування ділянки	22
Практичне заняття №7	
Прокладання напрямів руху в саду	25
Практичне заняття №8	
Створення композиції саду	28
Практичне заняття №9	
Проектування елементів озеленення.	32
Практичне заняття №10	
Створення видів та колористичного образу саду.	36
Обсяг практичної роботи	41
Список рекомендованої літератури.	42

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Методичні вказівки виконані відповідно до діючої програми по дисципліні **«Ландшафтне проєктування та дизайн»**. У методичних вказівках розглядаються основні поняття й послідовність проєктування ландшафтних об'єктів, обраних студентом. Це можуть бути: присадибна ділянка, оформлення території перед громадською будівлею, сад на даху, фрагмент парку і т.д. Передбачається детальне пророблення всіх стадій проєктування з оформленням альбому спеціалізованих креслень.

Мета дисципліни «Ландшафтне проєктування та дизайн» полягає у знайомстві з основними етапами й особливостями проєктування ландшафтного об'єкта.

Завдання:

- вивчити специфіку проєктної діяльності дизайнера;
- ознайомитися з рядом передпроєктних досліджень по об'єкту;
- виконати основні етапи планування ділянки;
- виявити особливості архітектурно-художнього оформлення саду;
- освоїти специфіку оформлення креслень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- типологічну структуру об'єктів міського середовища;
- основні напрямки в сучасному ландшафтному дизайні;
- стильові особливості проєктування об'єктів садово-паркового мистецтва;
- засоби проєктування та часової трансформації просторового середовища;
- сучасні технології та матеріали в ландшафтному дизайні;
- композиційні основи проєктування міського середовища;
- колористичні основи організації архітектурно-ландшафтних об'єктів;
- ергономічні особливості проєктування елементів обладнання міського середовища;
- основи методичного забезпечення проєктної діяльності ландшафтного дизайнера;
- основні принципи благоустрою міського середовища;
- композиційні прийоми оформлення міського середовища;

- особливості проектування ландшафтних елементів;
- принципи формування благоустрою різних типів ландшафтних об'єктів;
- характеристики предметного наповнення міського середовищ.

вміти:

- складати опорний план;
- проектувати генеральний план та дендроплан;
- складати асортиментні таблиці та кошториси робіт;
- розробляти посадочний та розбивочний креслюнки;
- створювати малюнки обраних віст;
- розробляти дизайн всіх елементів саду (водний, нічний сад, сад каменів, рокарії, альпінарії, дитячі майданчики, спортивні майданчики, малі форми, павільйони, перголи, квітники, сад на даху, зимовий сад та ін.).

Практичне заняття №1

ВИБІР ДІЛЯНКИ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ. ОБМІРИ. АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ

Мета: Навчитися аналізувати ландшафтні об'єкти та обміряти їх 4-ма способами.

Питання для підготовки:

1. Види обмірів.
2. Створення основи для опорного плану.
3. Правила проведення фотофіксації території.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять, планшетка, аркуші А-4, олівець, ручка, гумка, крейда, рулетка 10 (50) метрів.

Завдання:

- Провести обміри обраної території.
- Зробити фотофіксацію об'єкта з прив'язкою точок фотофіксації.
- Описати ландшафтний об'єкт за схемою (комунікації, пішохідно-транспортна мережа, освітлення ділянки, аналіз видів, аналіз стану всіх об'єктів, рослин на території та ін.).

Теоретичні відомості

Передпроектні дослідження. Схема аналізу об'єкта

Перший етап знайомства з ділянкою здійснюється після роботи топографа, що наносить на креслення інформацію про висотні відмітки на ділянці (визначає ухили і характер рельєфу), орієнтації по сторонах світла, червоних лініях будинків і правах користування дорогою, наявності комунікаційних систем, що підходять до об'єктів та ін.

Далі проєктувальникові (студентові) не заважає виїхати на ділянку і зафіксувати на папері схему аналізу об'єкта із графічним додатком. На які моменти варто звернути увагу:

- аналіз сприятливих і несприятливих видів на території та поблизу;
- схема руху сонця (відзначаючи при цьому основні місця затінення);
- переважні вітри (з фіксацією проблемних місць - «повітряних труб», місць завихрень та ін.);
- близькість транспортних розв'язок, трас (аналіз їхнього впливу - шум, загазованість);
- визначення оптимального місця для будівництва, місць в'їзду і входу на територію.

Перерахована інформація, почерпнута з візуального контакту з об'єктом, укладається в описову частину, що наноситься на один аркуш із графічним додатком (планом-аналізом ситуації на ділянці — *рис. 1*). На ньому фіксуються: всі архітектурні спорудження, що перебувають на території (будинки, альтанка, пергола, колодязь та ін.), існуючі елементи озеленення (клумби, город, чагарники, дерева і т. д.). Крім цього показується планування будинку на тім поверсі, де планує більшу частину свого часу проводити замовник (для визначення видових точок). Далі йде нанесення і аналіз існуючого розкадрування — сприятливих і несприятливих видів, що відкриваються з різних місць ділянки, вулиці, будинку. Наносяться габаритні розміри території, об'єктів, їхня прив'язка до меж ділянки. Проводиться обмірювання всіх елементів, які можливо підлягають збереженню (доріжки, альтанки, водойми, крони дерев та ін.). Бажано провести панорамну відеозйомку (для збереження в пам'яті всіх деталей) і фотофіксацію (окружну і пооб'єктну).

У випадку відсутності топографічної зйомки необхідно самостійно нанести на креслення всі комунікації (газ проходить на межі ділянок або по вулиці, водопровід і каналізацію можна простежити по люках і гідрантам, електромережу — по проводам на стовпах). Або ці дані можна одержати із креслень, виконуваних суміжниками при проведенні всіх ліній комунікацій. На *рис. 2* показані умовні позначки елементів благоустрою на кресленнях.

(Уточнимыи юрид. право на
получение информации;
проект, сведения и т.д.)

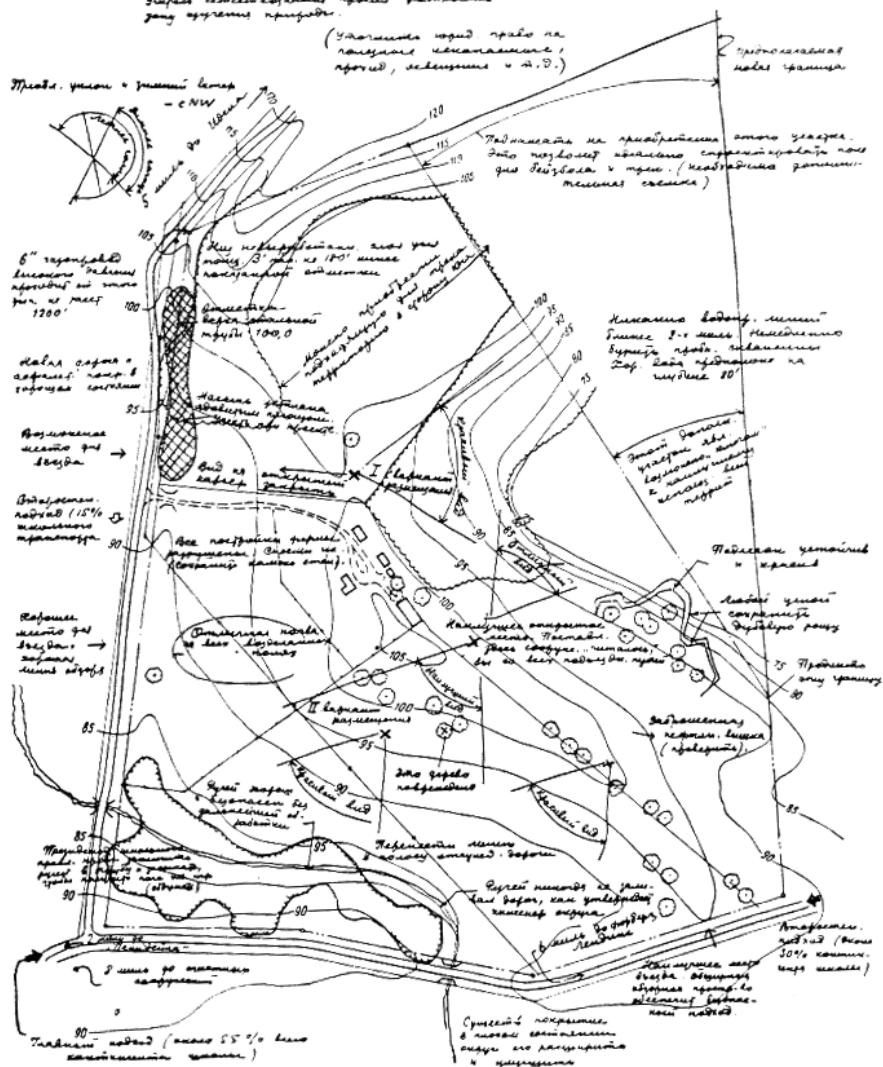

Рис. 1. Схема аналізу ділянки

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

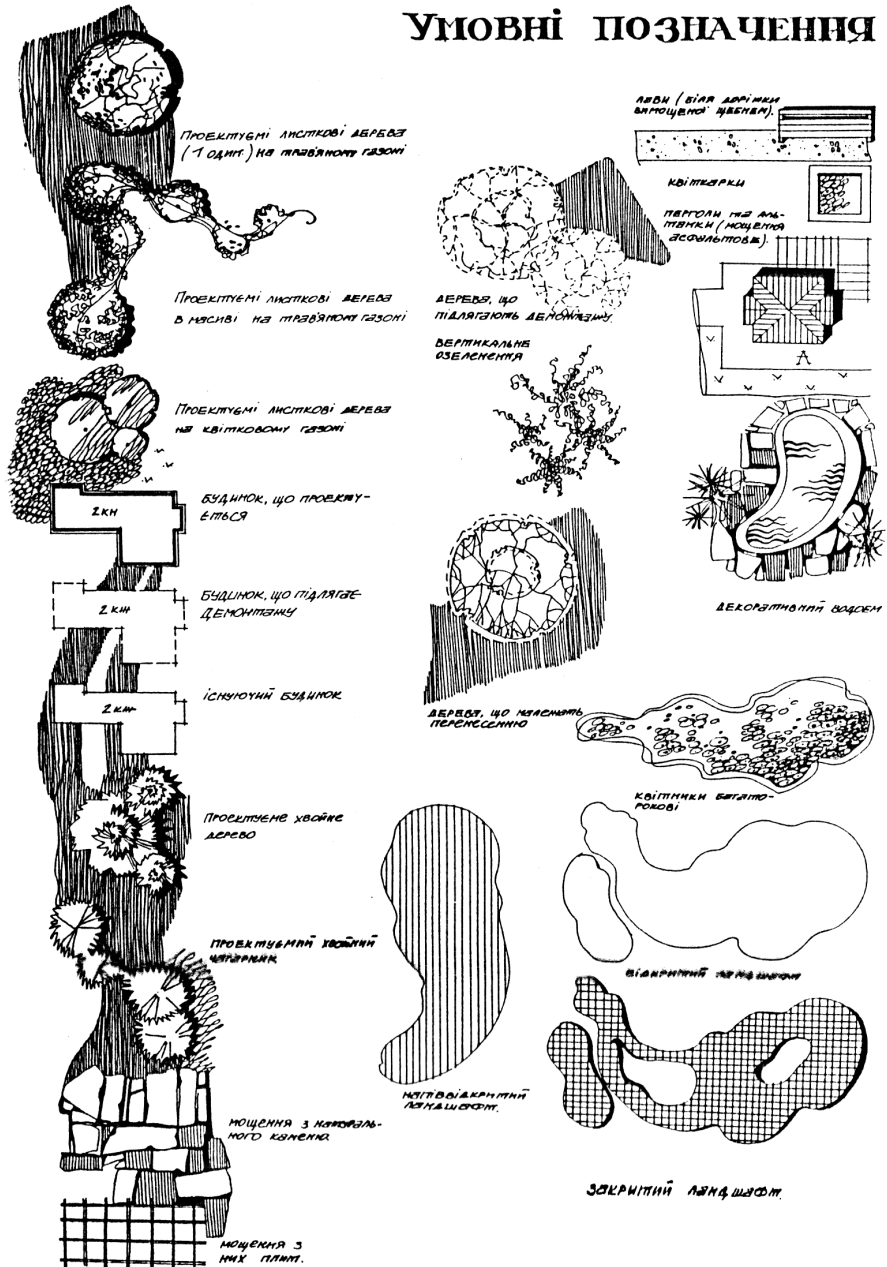

Рис. 2. Умовні зображення об'єктів на генплані

Крім цього, потрібно жоден разів вийти на ділянку, щоб вивчити її сильні та слабкі сторони; відчутти аромати і звуки. Японські майстри годинами просиджують у саду в спробі зрозуміти його неповторність.

Тільки вловивши суть ділянки, оточуючого пейзажу, забудови, погодних і природних умов, можна приступати до детального спілкування із замовником.

Практична частина

Провести обміри території ділянки та фотофіксацію об'єкта, проаналізувати ландшафтний об'єкт за схемою: комунікації, пішохідно-транспортна мережа, освітлення ділянки, аналіз видів, аналіз стану всіх об'єктів, рослин на території та ін.

Завдання для самостійної роботи

За темою «Специфіка проєктної діяльності ландшафтного дизайнера» переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

https://www.youtube.com/watch?v=oS_-BDw3BpU

<https://www.youtube.com/watch?v=RiudT-KMoAU>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Як обміряються дерева висотою більше 10 метрів?
2. Розкажіть як правильно провести обміри криволінійних доріжок?
3. Який вид обмірів використовується при дуже великій кількості дрібних деталей об'єкту (складні профілі на альтанці, фонтані та ін.)?
4. Як без геоподоснови знайти на ділянці і нанести на креслюнок комунікації?
5. Як проводиться фотофіксація ділянки?

Рекомендована література

1. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадурина, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
2. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : «Новий Світ — 2000», 2017. 521 с.

Практичне заняття №2

СТВОРЕННЯ КРЕСЛЮНКІВ ЗА ПЕРЕДПРОЄКТНИМИ ДОСЛІДЖЕННЯМИ

Мета: навчитися створювати креслюнки за результатами передпроектних досліджень.

Питання для підготовки:

1. Ситуаційний план.
2. Опорний план (план-аналіз ситуації на ділянці).
3. План аналізу фотофіксації.
4. План обмірів.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (листи ватману А-3, механічний олівець, гумка, лінійки, транспортир, циркуль, лекала, лінери 0.1, 0.3, 0.5).

Завдання:

- Навчитися створювати всі креслюнки стосовно етапу передпроектних досліджень: ситуаційний план, опорний план, план обмірів, план фотофіксації.

Теоретичні відомості

1. **Ситуаційний план.** Викопіювання із плану міста або району, із вказівкою границі проєктованої ділянки, вулиць, під'їздів, зелених насаджень.
2. **Опорний план.** На ньому зображуються: роза вітрів, умовні позначки, експлікація. Виконується на топогеодезичній основі, із зображенням підземних комунікацій (водопроводу, каналізації, газопроводу, тепломережі, телефонної й кабельної мережі). Зображуються існуюча ситуація — рельєф місцевості, насадження, будівлі, дорожньо-стежкова мережа, під'їзди та ін., із включенням сусідніх ділянок. Якщо підоснова відсутня і студент наносить інформацію на аркуш без вказівки відміток і деяких комунікацій, таке креслення буде називатися не опорний план, а «План — аналіз ситуації на ділянці».
3. **План аналізу фотофіксації ділянки.** Це креслення допомагає зрозуміти реальний стан території через фотографії та їх прив'язку до плану. На ньому обов'язково мають бути нанесені: контур ділянки (у масштабі або

умовний), точки зйомки (позначаються кружечками, мають нумерацію (1, 2, 3...)), напрямок зйомки (вісти від точки), прив'язка до фото (кожна точка відповідає конкретному фото (№1 = фото 1)). Ключові об'єкти для фотозйомки: будівлі, дерева/групи рослин, доріжки, огорожі та ін. За потреби фотографуються і проблемні зони (затіннення, заболочені місця, пошкодження, смітники). Додатково бажано надати: короткі пояснювальні підписи, умовні позначення (легенда), орієнтацію по сторонах світу (північ ↑).

4. **План обмірів ділянки.** Це базове технічне креслення, на якому показані всі точні розміри. Обов'язково мають бути показані: контур ділянки з точними розмірами (довжини сторін, кути (якщо складна форма), прив'язка до меж (відстані між ключовими точками). До доріжок або краю ділянки прив'язуються: будівлі та споруди, інженерні елементи (колодязі, люки, комунікації (якщо відомі)), дерева та великі кущі з координатами або прив'язками, доріжки, майданчики. Обов'язкові технічні елементи: масштаб (наприклад 1:100, 1:200), розмірні лінії, позначення рівнів (якщо є перепади висот), північ (орієнтація), експлікація умовних позначень.

Практична частина

На основі аналізу обраної ділянки створити ряд креслень:

1. Опорний план або План-аналіз ситуації на ділянці (рис. 3),
2. План обмірів (рис. 4),
3. План-аналіз фотофіксації (рис. 5).

Завдання для самостійної роботи

За темою «Передпроектні дослідження. Аналіз ділянки» законспектувати відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=NEXEpfvfEOE>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Як правильно прив'язати будівлю до системи доріжок?
2. Які методи прив'язки дерев при винесенні обмірів на опорний план існують?
3. За якими критеріями здійснюється аналіз ділянки?

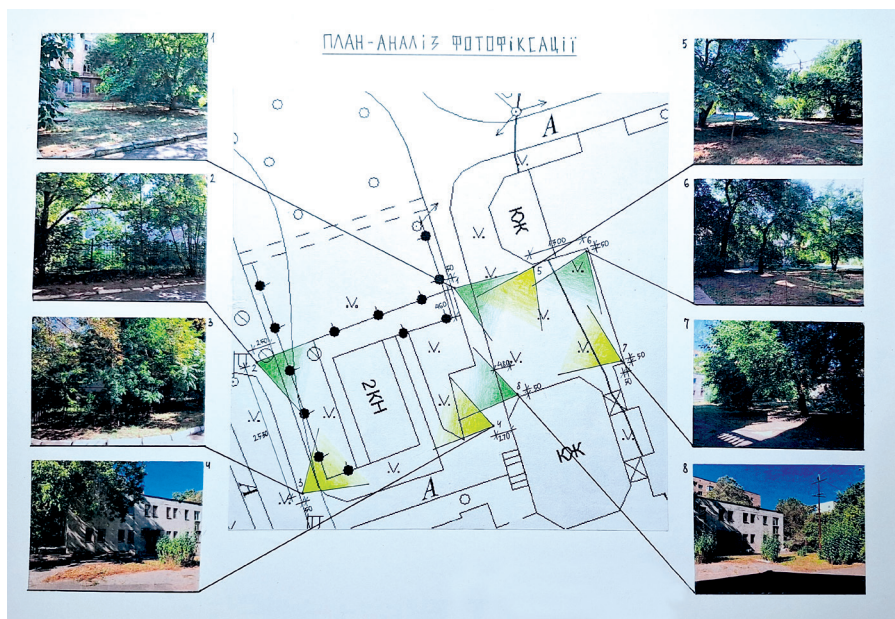

Рис. 5. План-аналіз фотофіксації. Приклад студентської роботи

Рекомендована література

1. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадурина, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
2. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : «Новий Світ — 2000», 2017. 521 с.

Практичне заняття №3

АНКЕТА ЗАМОВНИКА

Мета: навчитися проводити опитування потенційних замовників проекту благоустрою ділянки.

Питання для підготовки:

1. «Анкета замовника».
2. Методи опитування потенційних замовників.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські та інші матеріали (планшетка з аркушами А-4, ручка, телефон).

Завдання:

- Створити «Анкету замовника».
- Провести опитування потенційних замовників.

Теоретичні відомості

Складання програми проекту (анкета замовника)

Після дослідження благоустрою території, потрібно не менш уважно поставитися до потреб і вимог її мешканців. От приблизний список питань, які можуть лягти в основу проектування ландшафту:

- Режим експлуатації ділянки (перед офісом — короткочасне перебування, перед суспільним центром — рекреаційно-розподільна функція, котеджна ділянка — для річного, сезонного відпочинку і т. д.).
- Соціальний і демографічний склад учасників процесу (національність, вік, стать, їхнє число та ін.).
- Можливі перспективи розвитку території (розширення, зменшення, впровадження у квартал та ін.) і колективу (збільшення, зменшення, заміна).
- Смаки, пристрасті, побажання замовників (функціональне зонування, стиль, колористика та ін.).
- Бажані асортименти елементів садового дизайну для насичення ними ділянки (клумби, басейн, альтанка, трельяж, садові меблі та ін.).
- Поінформованість замовника про ступінь догляду за рослинністю й спорудженнями на ділянці.

Далі можливий більш індивідуальний підхід, з використанням психологічного тестування робочого колективу або спілкування з кожним членом родини із приводу зони, що більшою мірою буде належати йому. Хоча концепція прийняття основних рішень залишається в цілому за основним замовником (главою родини, керівником і т. д.). Далі студенти створюють аркуш з «Анкетою замовника», проводять опитування реальних або потенційних замовників (якщо це ділянка громадського призначення).

Практична частина

Створити «Анкету замовника», провести опитування потенційних та реальних замовників.

Завдання для самостійної роботи

За темою «Формування образу ландшафтного об'єкту. Мода і стиль, аналіз сучасних тенденцій в ландшафтному дизайні» переглянути та законспектувати відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=xZ6kHiOwjII>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Як зрозуміти хто є реальним і потенційним замовником проекту?
2. Які види опитувань ви знаєте?

Рекомендована література

1. Алексеев М. В. Ландшафтна архітектура. Курс лекцій. Іллінці: ІДАК, 2016. 62 с.
2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.

Практичне заняття №4

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Мета: вивчити особливості створення садів Давнього сходу та Античності.

Питання для підготовки:

1. Статистична обробка результатів опитування.
2. Аналіз та побудова діаграм.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, слайд, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, гумка, роздруковані діаграми, лінер 0.3, сухий клей, ножиці, лінійка, макетний ніж).

Завдання:

- Статистично обробити результати опитування.
- Створити діаграми, зробити висновки.

Теоретичні відомості

Отримані дані опитування статистично обробляються та створюється ряд діаграм, які відображають головні тенденції та побажання замовників відносно ландшафтного дизайну ділянки.

Практична частина

Провести статистичну обробку результатів та створити ряд діаграм, які ілюструють результати опитування. Весь процес опитування залишається «поза кадром», в альбом надається аркуш з діаграмами та висновками (рис. 6).

Завдання для самостійної роботи

За темою «Формування образу ландшафтного об'єкту. Мода і стиль, аналіз сучасних тенденцій в ландшафтному дизайні» переглянути та законспектувати відеоматеріал:

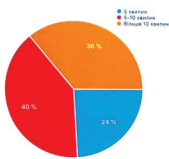
<https://www.youtube.com/watch?v=HBBG-UFye-0>

<https://www.youtube.com/watch?v=IBZbjNUesHI&t=154s>

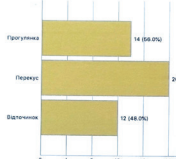
Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

АНКЕТА ЗАМОВНИКА

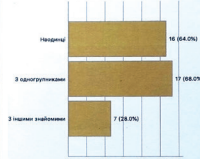
Як багато часу Ви проводите на вулиці під час перерви?
25

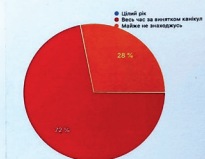
Як саме Ви проводите цей час?
25

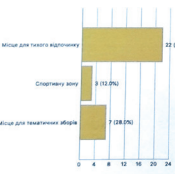
З ким Ви проводите цей час?
25

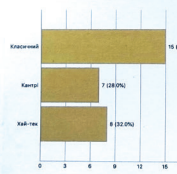
Скільки місяців на рік Ви знаходитесь на обраній території?
25

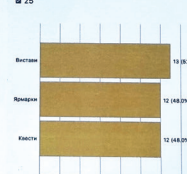
Що Ви хотіли б бачити на ділянці біля університету?
25

Який стиль в ландшафтному дизайні Вам більше імпонує?
25

Які культурно-розважальні заходи Ви хотіли б бачити на ділянці біля університету?
25

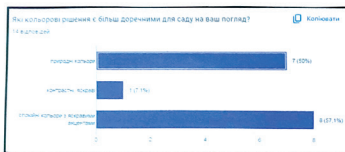

Ваше бачення простору для студентів та викладачів...

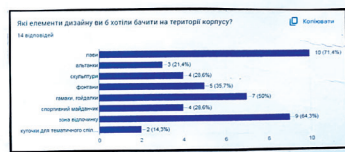
- Гнучкий трансформаційний простір для проведення різних заходів, комфортна зона для відпочинку у вигляді багатфункційних споруд (лава-альтанка) з натуральних матеріалів з включенням в композицію дерев та чагарників.
- Облаштовані місця для відпочинку з доцільним ландшафтним дизайном.

ЗАРУБІНАБА. ЖУРНАЛ СПГ

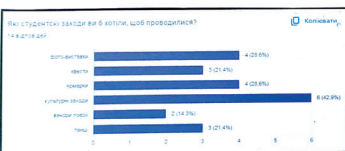
АНКЕТА ЗАМОВНИКА

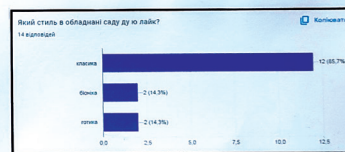
НАЙКРАЩЕ ПІДІДУЮТЬ СПОКІЙНІ КОЛОРІ ТА АЦЕНТАМИ

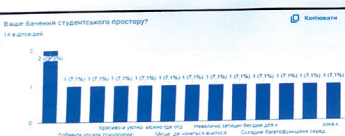
ЗАНОВНИК ОБРАТ ЛАВЫ, ГИМА, ГОДАКИ, ТЕМАТИЧНІ КУТОЧКИ

ПРОВІДУЮТЬ КУЛЬТУРНІ ЗАХОДИ, ФОТО-ВИСТАВИ, ЗНАЧАКИ

ПОДОБАЄТЬСЯ САД В КЛАСИЧНОМУ СТИЛІ

ДОДАТИ ГИРКО ПСИХОЛОГІЇ, ЗАТИШНІ БЕСІДКИ

ПОТРЕБНІ МІСЦЯ ДЛЯ ПРИЙОМУ ТІМІ

Рис. 6. Результаты опитування. Приклад студентської роботи

Питання для обговорення та контролю

1. Розкажіть про принципи статистичної обробки інформації.
2. За допомогою побудови яких видів діаграм найбільш ілюстративно можна надати результати опитування?

Рекомендована література

1. Алексеев М. В. Ландшафтна архітектура. Курс лекцій. Іллінці: ІДАК, 2016. 62 с.
 2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
-

Практичне заняття №5 ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Мета: навчитися створювати функціональне зонування території.

Питання для підготовки:

1. Принципи функціонального зонування території ділянки.
2. Зони тихого та активного відпочинку.
3. Загальні та спеціалізовані зони в садово-парковому об'єкті.
4. Особливості зонування територій біля різних типів споруд.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, олівець В, кольорові акварельні олівці, гумка, лінійка).

Завдання:

- Ознайомитися з «набором» функціональних зон територій біля будівель різного призначення.
- Проаналізувати чим зонування приватних територій відрізняється від зонування садово-паркових територій громадських просторів.

Теоретичні відомості Функціональне зонування

Кожний об'єкт, залежно від свого призначення буде розділений на різні функціональні зони. Так, для присадибної ділянки це можуть бути: вхідна, прогулянкова (доріжки, тераси), господарська (вольєр, лазня, гараж і т.д.) зони; зона активного відпочинку (дитяча ігрова, спортивна майданчики) і тихого (павільйон, альтанка, мангал, пергола) (рис. 7).

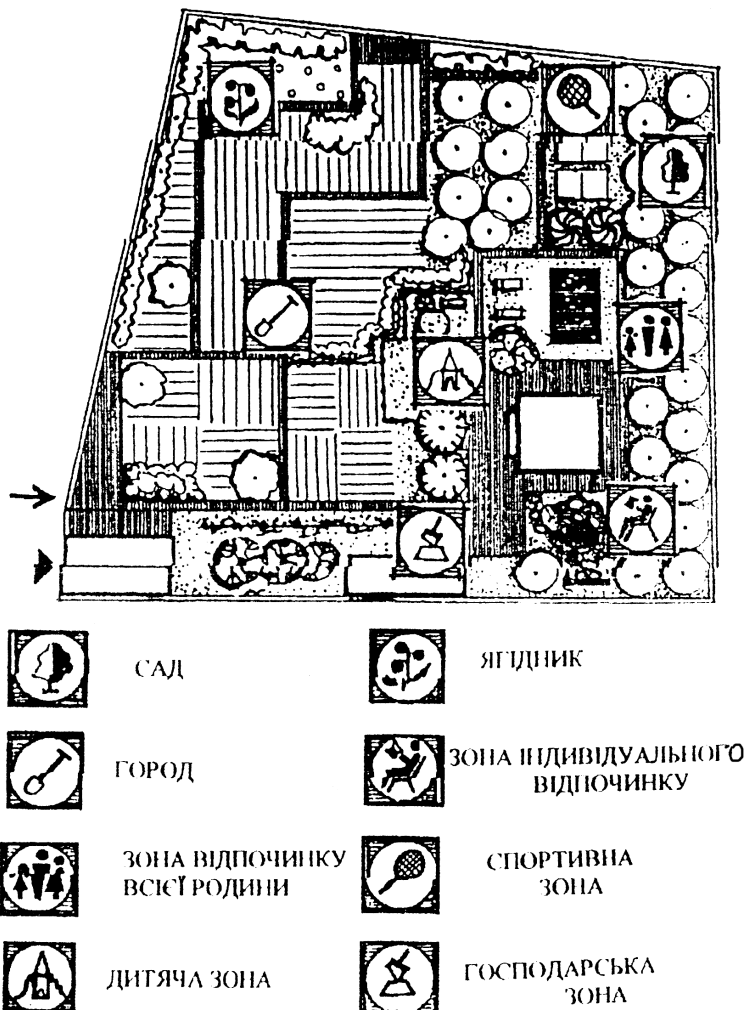

Рис. 7. Схема функціонального зонування присадибної ділянки

Крім цього обов'язково буде присутня зона озеленення. Залежно від пристрасті хазяїв до садівництва вона може включати деякі з перерахованих об'єктів: сад, ягідник, город, сад каменів, розарій, альпінарій, газон та ін. До проектування благоустрою території перед суспільними будинками трохи інший підхід. Найчастіше через невеликі території перед офісом, магазинчиком, кафе, де йде в розрахунок кожний метр, зона одна — парадна (вхідна).

При об'єктах масового відвідування (театрах, виставочних і культурно-дозвільних комплексах, готелях і ін.) можуть бути самі різні варіації: вхідна зона, тихого, активного відпочинку та інші, залежно від призначення будинку й прилягаючої території (рис. 8).

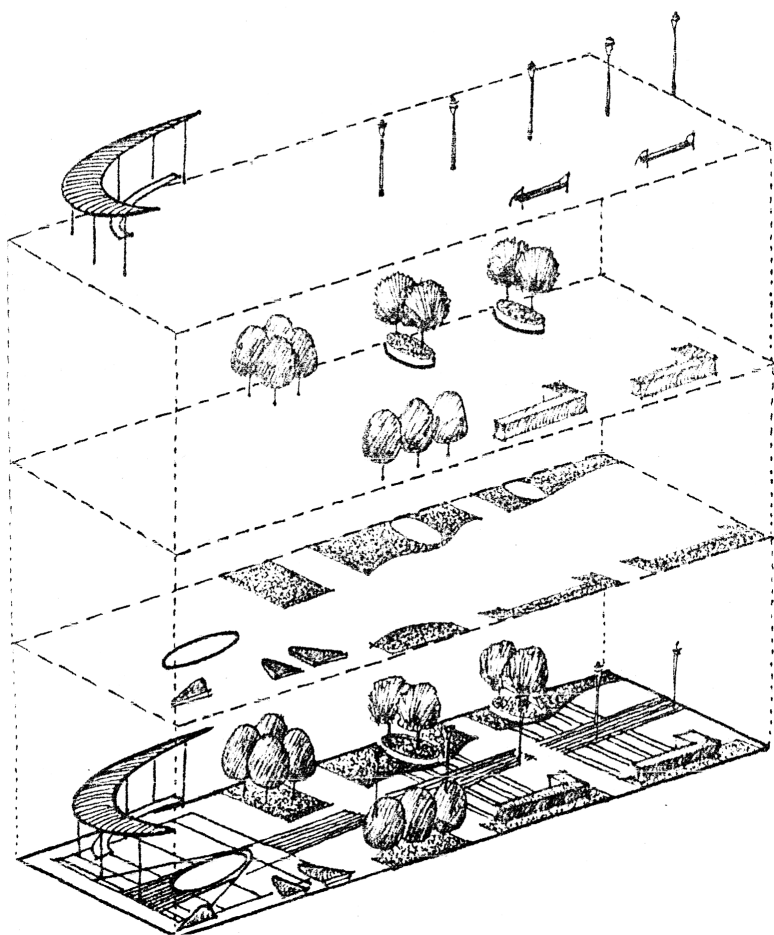

Рис. 8. Основні етапи формування дизайну міського середовища

При цьому необхідно пам'ятати про ряд нормативів, прописаних у ДБН 360-92* «Планування населених місць і міст»: відстані від стін будинків і споруджень до місць посадки рослин і протипожежні норми припустимих відстаней між спорудженнями. Приведемо деякі з них, — відстані:

- від проїзду до будинку — не менш 4,5 м;
- від житлового будинку до границі із сусідами — не менш 3 м;
- між житловими будинками на сусідніх ділянках — не менш 6 м та ін.

Практична частина

Створити схему функціонального зонування обраної ділянки (зона активного та тихого відпочинку, спортивна, експозиційна та ін.).

Завдання для самостійної роботи

1. За темою «Типологія та структура ландшафтних об'єктів. Функціональне зонування територій» переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=f4HAmuBmJms>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

2. Провести аналіз щодо особливостей різних функціональних зон, обрати необхідні функції на проєктованій ділянці завдяки проведеному анкетуванню потенційних замовників.

Питання для обговорення та контролю

1. Які функціональні зони складають території університетів?
2. Які зони повинні бути на територіях шкіл?
3. Які зони передбачаються при проєктування благоустрою присадибної ділянки?
4. Які зони присутні на територіях офісних установ?

Рекомендована література

1. Сьомка С. В. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник. Київ : Видавництво Ліра — К, 2020. 480 с.
2. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : «Новий Світ — 2000», 2017. 521 с.

Практичне заняття №6

ВЕРТИКАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЛЯНКИ

Мета: запроєктувати вертикальне планування ділянки.

Питання для підготовки:

1. Пандуси. Нормативи
2. Розрахунок сходів в саду.
3. Принципи влаштування підпірних стінок в саду.
4. Вертикальне планування ділянки. Основні правила.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, олівець В, гумка, лінійки, кутники).

Завдання:

- Запроєктувати елементи вертикального планування на обраній території (пандуси, сходи, підпірні стінки та ін).
- Грамотно розробити проєкт вертикального планування з проставленням висотних відміток.

Теоретичні відомості

Вертикальне планування ділянки.

Далі, перш ніж приступити до проєктування доріжок відповідно до обраних зон і стилю, необхідно провести вертикальне планування ділянки. Її основними завданнями є:

- оцінка існуючого рельєфу за топографічним планом
- визначення проєктних відміток
- побудова проєктних горизонталей
- визначення обсягів ґрабарств

Мабуть, найбільш складний варіант створення цікавої композиції представляється на стандартній, прямокутній плоскій ділянці. Якщо ж після виміру висотних оцінок за допомогою геодезичної зйомки або вручну (за допомогою шланга з водою - по методу сполучених судів) перепад висот все-таки виявився, то крутість рельєфу оцінюється по наступній формулі:

$$i = h / l$$

де:

i — ухил (%), h — висота закладення (м), l — довжина закладення (м)

На дисципліні, присвяченій благоустрою території, студенти знайомляться з побудовою проектних горизонталей. Ми розглянемо процес формування вертикального планування ділянки з архітектурно-художньої точки зору — геопластики (рис. 9, 10). Основними засобами формування геопластики рельєфу є: укоси, сходи, підпірні стінки, пандуси, земляні насипи, вали та пагорби.

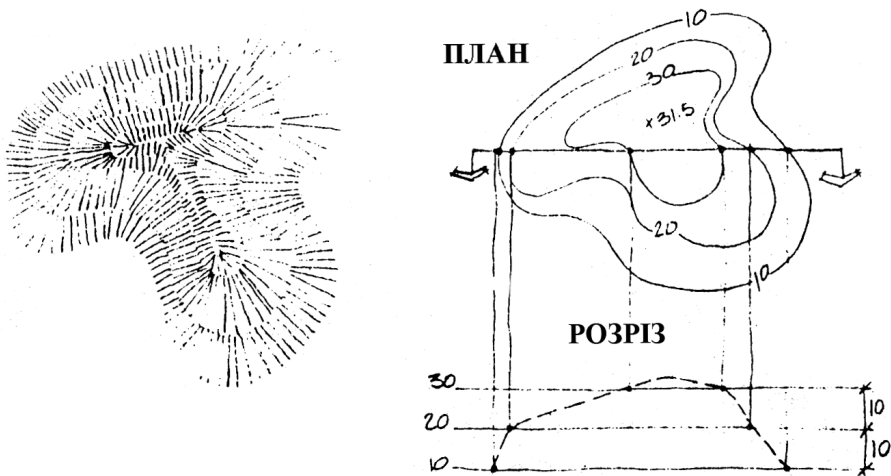

Рис. 9. План, розріз і умовне зображення рельєфу

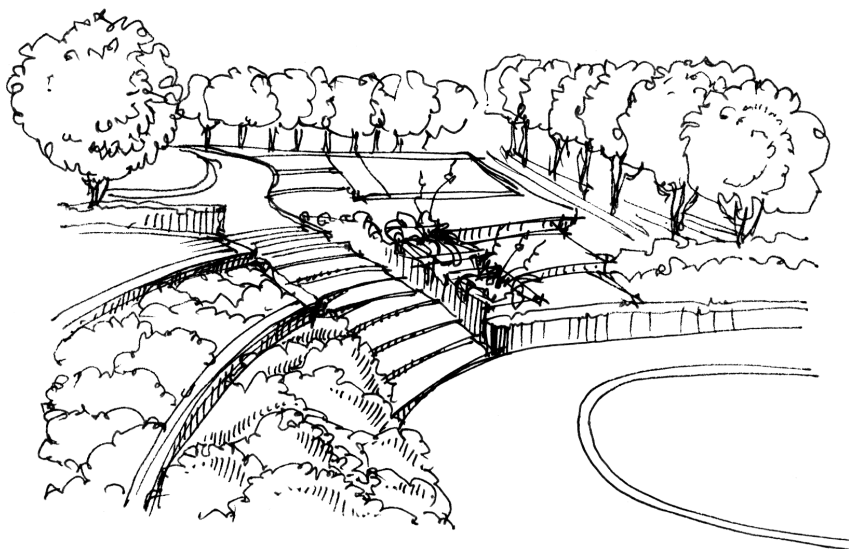

Рис. 10. Форми організації рельєфу

Практична частина

Розробити проект вертикального планування з проставленням висотних відміток, бажано з характерними розрізами по ділянці. Запроектувати елементи вертикального планування на обраній території (пандуси, сходи, підпірні стінки та ін).

Завдання для самостійної роботи

Проаналізувати рельєф обраної ділянки на місцевості, з помітками на геоподоснові. Нанести всі форми природного та штучного рельєфу для подальшого проектування на практичному занятті.

Питання для обговорення та контролю

1. Розкажіть про природні форми рельєфу та геопластику рельєфу.
2. Які особливості формування штучного рельєфу (укоси, підпірні стінки та ін.)?
3. Намалюйте конструктивне рішення та розрахунок підпірних стінок.
4. Надайте конструктивне рішення та розрахунок сходів, пандусів у саду.
5. Розкажіть про ергономіку в саду та будинку (розмір сходів, ширина проходів та ін.).
6. Проаналізуйте особливості проставлення висотних відміток.

Рекомендована література

1. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.
2. Крижановська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну. Підручник. Київ : «Ліра — К», 2014. 233 с.

Практичне заняття №7

ПРОКЛАДАННЯ НАПРЯМІВ РУХУ В САДУ

Мета: навчитися створювати трасування на території саду, парку.

Питання для підготовки:

1. Основні композиційні схеми парків (замкнена, осьова та ін.). Історичний екскурс.
2. Схеми ліній підходу до певної зони, простору (пряма, спіральна, що розсіює та ін.).
3. Сприяючі та відштовхувальні фактори руху по доріжках.
4. Конструктивні типи доріжок.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, гумка, лінійки, кутники, циркуль, лекала).

Завдання:

- Намітити основні точки тяжіння (входи в будівлі, фонтани, скульптури, дерева-ординари та ін.).
- Продумати схеми руху по території.
- Запроєктувати пішохідно-транспортну мережу обраної території.

Теоретичні відомості

Трасування (проектування доріжок)

Визначивши місцезнаходження функціональних зон ділянки й найбільш ефектних видових точок, варто розбити мережу доріжок. При цьому потрібно заздалегідь продумати сценарій руху. Основою для його створення служить аналіз факторів, - збуджуючих до руху й відразливих.

Так людина має звичай рухатися:

- по лініях найменшого опору
- по легких ухилах
- по напрямку, обумовленому напрямними формами, знаками
- до того, що становить інтерес, гостинно
- до точок контрасту, багатой фактури, кольору
- прагнучи до зміни (з холоду в тепло, із сонця в тінь і т.д.)

До факторів, що перешкоджають руху, ставляться: круті ухили, щось неприємне, одноманітне, нудне, безладне, небезпечне. По накресленню в плані доріжки можуть бути: геометричними (прямолінійними) — у такому випадку в основі композиції лежать строгі, урівноважені пропорції або мальовничими (вільними, криволінійними). Мальовниче планування діє на людину зненацька, кожний поворот несе в собі елемент новизни й контрастного сприйняття побаченого. При цьому найчастіше на території саду, парку присутні обидві планувальні структури: поблизу архітектурного об'єкта — геометрична, що підкреслює контури, форми будинку; а вдалині — мальовнича, що веде людини в мир природи й споглядального відпочинку (рис. 11).

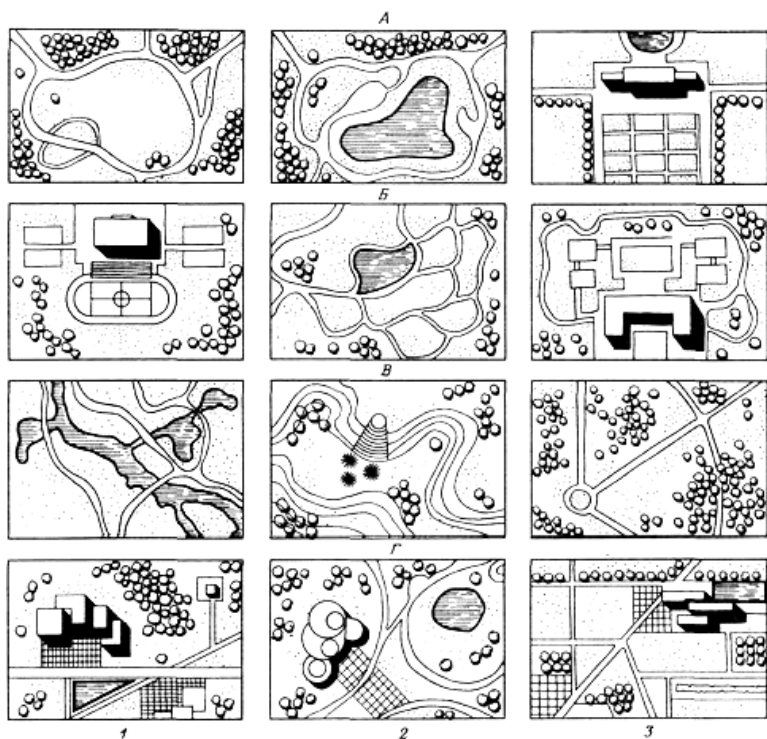

Рис. 11. Різні композиційні схеми парків

Проектуючи алеї, потрібно пам'ятати про деякі правила:

- всі повороти й вигини повинні бути виправдані характером рельєфу та елементами ландшафту;
- розвилки та відімкнення доріжок не повинні утворювати гострих кутів, а їхні осі бажано перетинати під прямим кутом;

- ширина алей повинна бути однакова на всьому протязі (розширення для розташування кіосків, лав не повинні впливати на ширину дороги).

Основними фізико-хімічними властивостями матеріалів для дорожнього будівництва є: міцність, морозовитривалість, водопоглинення, опірність стиску й стиранню. У садах, де є присутнім досить невелика кількість людей, вимоги до покриття можуть бути не настільки жорсткими. Тут можна влаштувати доріжки з: клінкерної цегли, піску (із глиною), самоблокувальної брущатки, ФЕМ (фігурних елементів мощення), дерева (палубна дошка та круглі спіли), з покриттям цегельною або мармуровою крихтою. Також можливі варіанти виконання алей з бетонних плит, мощення кругляком, галькою, брекчією. Матеріали для покриттів вибираються залежно від функціонального призначення, стильових особливостей і колірної гами об'єкта.

Практична частина

Згідно з функціональним зонуванням та аналізом схем руху, намітити на генплані систему доріжок, підходів, під'їздів та майданчики.

Завдання для самостійної роботи

Перш ніж приступити до проектування пішохідно-транспортної мережі на ділянці, виявити тенденції руху по обраній ділянці (провести аналіз схеми пішохідно-транспортних потоків).

Питання для обговорення та контролю

1. Які основні композиційні схеми парків ви знаєте?
2. Намалуйте схеми ліній підходу до певної зони, простору (пряма, спіральна, що розсіює та ін.).
3. Перерахуйте сприяючі та відштовхувальні фактори руху по доріжках.
4. Назвіть основні конструктивні типи доріжок.

Рекомендована література

1. Вотінов М. А. Ландшафтна архітектура : конспект лекцій для студентів 2 курсу денної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» із спеціальності 191 — Архітектура та містобудування освітньої програми Архітектура. Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-е вид., зі змінами. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 73 с.
2. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : «Новий Світ — 2000», 2017. 521 с.

Практичне заняття №8

СТВОРЕННЯ КОМПОЗИЦІЇ САДУ

Мета: розробити композицію парку (саду) на рівні генплану.

Питання для підготовки:

1. Основні принципи композиції.
2. Композиційні прийоми у проектуванні ландшафтного об'єкта.
3. Особливості візуального сприйняття кольору, форми, масштабу у різних вікових групах — вплив на ландшафт.
4. Ритміко-метричні закономірності в садах та парках.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, гумка, лінійки, кутники, циркуль, лекала, лінери, маркери).

Завдання:

- Продумати образ проектованої ділянки.
- Створити композицію садово-паркового об'єкта на рівні генплану.

Теоретичні відомості

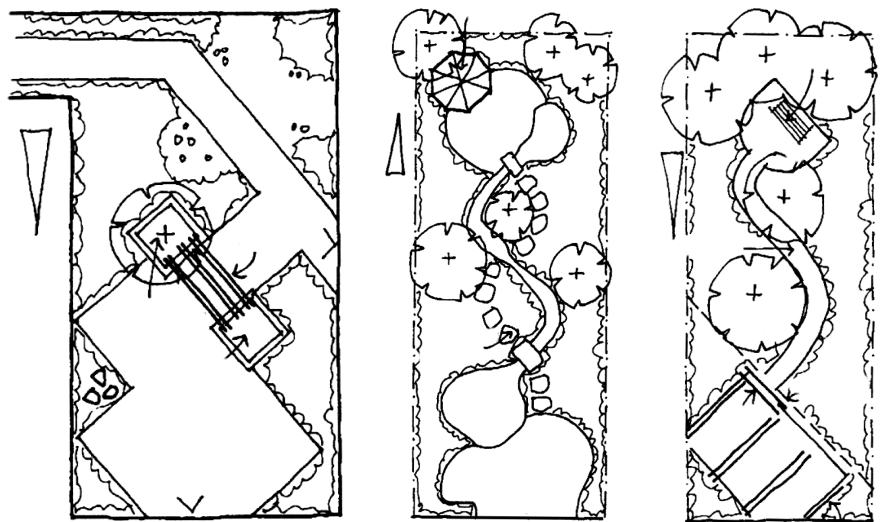
Композиційні прийоми у проектуванні ландшафтного об'єкта

Проектуючи композиційну структуру об'єкта необхідно пам'ятати про послідовність і особливості візуального сприйняття людини. На основі їхнього вивчення виведені наступні принципи композиції для формування гармонійного просторового середовища на проектованій ділянці:

- **Структурність** — взаємозв'язок елементів саду, необхідність вільної орієнтації в просторі, візуальна безперервність;
- **Домірність** — пропорційність, масштабність форм;
- **Гнучкість** — еволюція і здатність до трансформації, варіантність, «рухливість» форми (можливість гнучкого планування);
- **Єдність** — основний принцип архітектурної композиції — зорова рівновага асиметричної системи саду; безперервність, «перетікання» ландшафтних просторів; просторово-тимчасовий зв'язок між елементами цілого.

Крім того, благоустроюючи ділянку, необхідно пам'ятати, що вона є складовою просторового середовища поряд з іншими об'єктами. Бажана

присутність поняття «*синтез мистецтв*», — результату одночасності чотирьох єдностей: функціональної, просторової, колористичної та пластичної (рис. 12).

Регулярне
планування ділянки

Мальовниче
планування ділянки

Змішане
планування ділянки

Рис. 12. Варіанти планувальних структур

Так, колористика саду прямо пов'язана з колірним рішенням будинку, мощення, малих форм і споруджень, що оточують забудову і т. д. При цьому необхідно пам'ятати, що самі зелені насадження, їхня форма, кольори, фактура, ритмічність побудови роблять на композиційне єдності саду не менший вплив, чим архітектурні складові.

Генеральний план. На ньому зображуються: роза вітрів, напрямок півночі, умовні позначки, експлікація до генплану. Генплан включає зображення архітектурних об'єктів, розташованих у межах ділянки, доріжок і площадок з розмірами, озеленення ділянки (дерева, чагарники, газон, квітники), мощення, декоративних споруджень (альтанок, декоративних екранів, павільйонів, пергол), водойомів, малих архітектурних форм. Осі будівель прив'язуються розмірами до меж ділянки. При цьому план будинку зображується на рівні 1-го поверху. Видові точки відзначаються усередині будинку й на благоустрої території. Обов'язково на генплані вказується відомість площ типів покриттів, типів насаджень (квітники, газони), тощо. При сполученні генплану з **посадковим кресленням** відмічається нумерація всіх представлених рослин. Після чого вони заносяться в **асортиментні таблиці**.

Практична частина

Створити три варіанти композиції садово-паркового об'єкта на рівні генплану (рис. 13) та генплан (рис. 14).

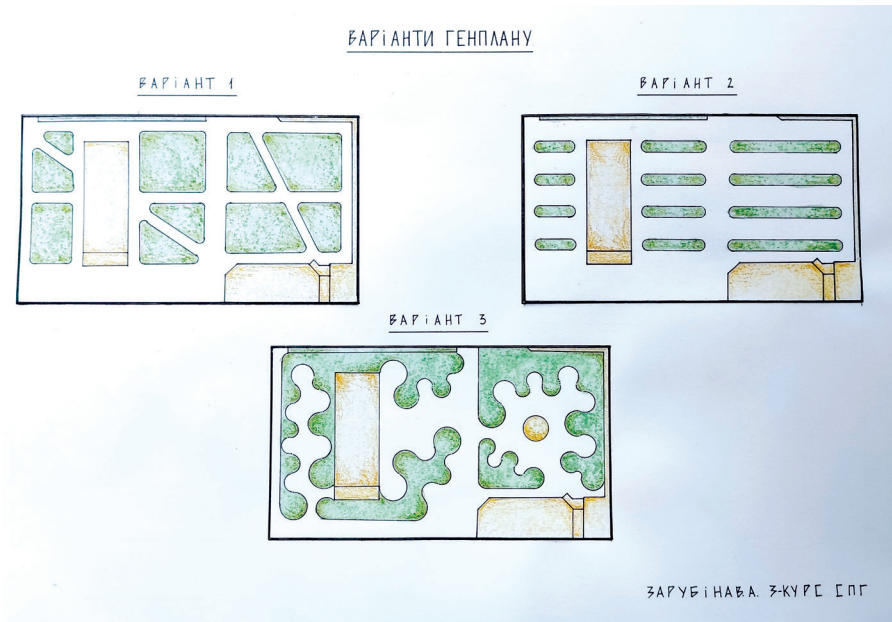

Рис. 13. Три варіанти композиції генплану. Приклад студентської роботи

Завдання для самостійної роботи

Проаналізувати самостійно світовий досвід проектування сучасних парків на рівні композиції, переглянувши ролики:

<https://www.youtube.com/watch?v=f4HAmuBmJms>

<https://www.youtube.com/watch?v=9nDgEFTZUrM>

Питання для обговорення та контролю

1. Перерахуйте основні принципи композиції.
2. Назвіть композиційні прийоми, які використовуються при проектуванні ландшафтного об'єкта.
3. Які особливості візуального сприйняття кольору, форми, масштабу у різних вікових групах та відповідний вплив цього на образ саду?
4. Розкажіть про ритміко-метричні закономірності в садах та парках на рівні генплану.

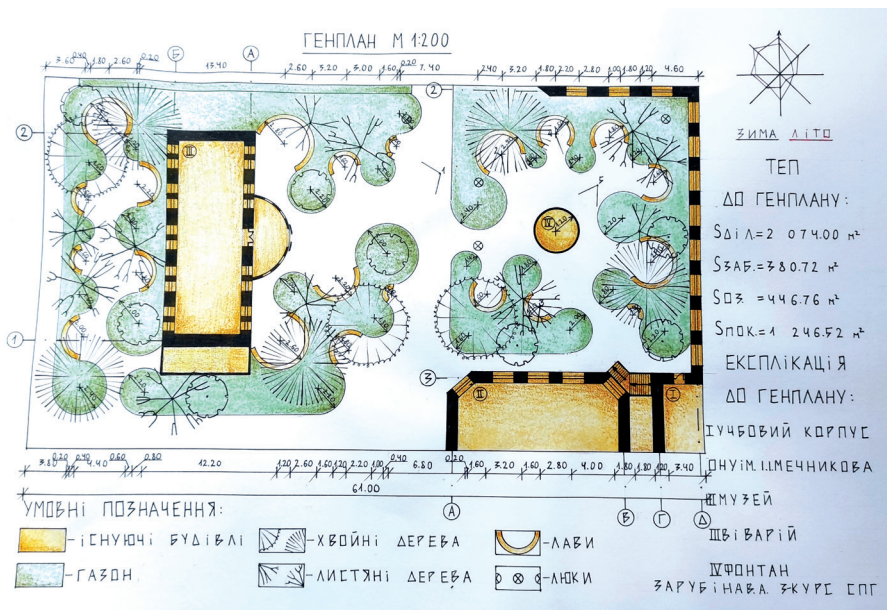

Рис. 14. Генплан. Приклад студентської роботи

Рекомендована література

1. Вотінов М. А. Ландшафтна архітектура : конспект лекцій для студентів 2 курсу денної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» із спеціальності 191 — Архітектура та містобудування освітньої програми Архітектура. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-е вид., зі змінами. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 73 с.
2. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.

Практичне заняття №9

ПРОЄКТУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОЗЕЛЕНЕННЯ

Мета: створити план озеленення території (дендроплан, посадковий креслюнок (можна поєднати з генпланом), асортиментні таблиці).

Питання для підготовки:

1. Композиції зелених насаджень. Елементи композиції (солітер, деревні групи, масиви та ін.).
2. Асортиментні таблиці по деревах та чагарниках.
3. Таблиці асортименту квітників. Види квітників.
4. Таблиця асортименту газонів. Види газонів.
5. Характерні природні форми крон дерев.
6. Типи стрижених одиночних рослин. Форми крон.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, гумка, лінійки, кутники, циркуль, лекала, лінери, маркери, акварельні фарби, акварельні пензлі, стаканчики для води).

Завдання:

- Розробити дендроплан.
- Розробити посадковий генплан (можна сумістити з генпланом).
- Підібрати асортимент дерев та чагарників для обраної ділянки.
- Підібрати асортимент квіткових рослин.

Теоретичні відомості

Композиції зелених насаджень

Зелені насадження, як елементи класифікуються таким чином:

Солітер (ординар) — одиночна, високо-декоративна рослина на відкритому просторі галявини

Деревні групи — кілька дерев однієї або різних порід, посаджених замкнуто, на незначних відстанях

Лінійні насадження (алей) — посадка дерев і чагарників з 2-х сторін дороги

Боскети — замкнуті ділянки з насадженнями, звичайно правильної геометричної форми

Живоплоти — рядова посадка із чагарників, дерев кушових форм із щільно зімкнутими кронами однієї висоти. Залежно від висоти вони діляться на:

- *Зелені стіни* — висотою більше 3 метрів
- *Середні живоплоти* — 1-3 метра
- *Бордюри* — менш 1 метра

Фігурні зелені рослини (топіарне мистецтво)

Крім цього існують такі поняття, як **куліса** — ряд дерев і чагарників, що обмежують вид на відкритий простір і **куртина** — група рослин, що обмежують простір усередині саду, парку.

При створенні зелених композицій більшу роль грає конфігурація крони. Характерні форми крон декоративних деревних рослин: природна, колоновидна, розкидиста, плачуча, зонтична, пірамідальна, куляста та ін. У регулярних форм деревних рослин вони діляться на: овальні, нижньоовальні, верньоовальні, купольні й конічні. Окрему область представляють стрижені одиночні рослини, тут кількість варіацій прямо пов'язане з фантазією «топіаріїв». Це: куляста, конічна, назад-конічна, циліндрична, зонтична, купольна, квадратна, кільцеподібна, віялова, фонтанна форми крон і їхні численні комбінації.

Ритміко-метричні закономірності в побудові композиції діють як на рівні архітектурно — планувальних рішень, так і в озелененні ділянки (рис. 15).

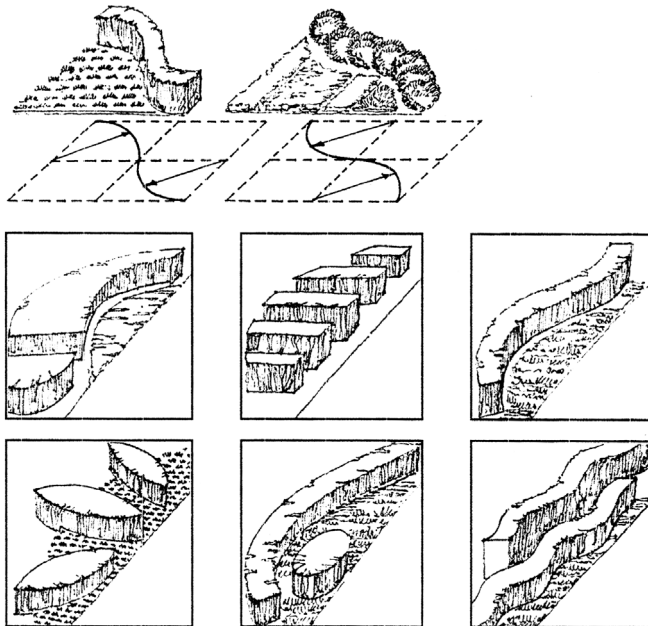

Рис. 15. Композиційні прийоми озеленення

Дендроплан. Креслення, на якому умовно зображуються дерева й чагарники; архітектурні об'єкти, водойми, газони, площадки, доріжки. Дерева й чагарники прив'язуються між собою і до границь ділянки методом триангуляції або ординат. Обов'язково кожна рослина або група рослин повинна мати дробове число, де чисельник позначає номер, присвоєний рослині в асортиментній відомості, а знаменник — загальна кількість посадкового матеріалу в означеній групі. Дендроплани повинні доповнюватись асортиментними відомостями, умовні позначки й стрілка напрямку півночі. Часто, за необхідністю, дендроплани розділяють на декілька листів через ярусність насаджень. Таким чином виділяють дендроплани першого ярусу (дерева та великі чагарники), другого ярусу (низькі чагарники, ліани) та окремі схеми створення квітників.

Асортиментні таблиці. Заповнюються для вказівки асортиментів: квіткових рослин, газонних трав, дерев і чагарників.

Асортиментна відомість дерев і чагарників

№ з/п	Найменування (вид, форма)	Кількість	Примітка
1	2	3	4

Асортиментна відомість квіткових рослин

№ з/п	Найменування (вид, сорт)	Кольори	Строки цвітіння	Кількість		
				шт/м ²	м ²	Усього шт.
1	2	3	4	5	6	7

Асортиментна відомість газонних трав

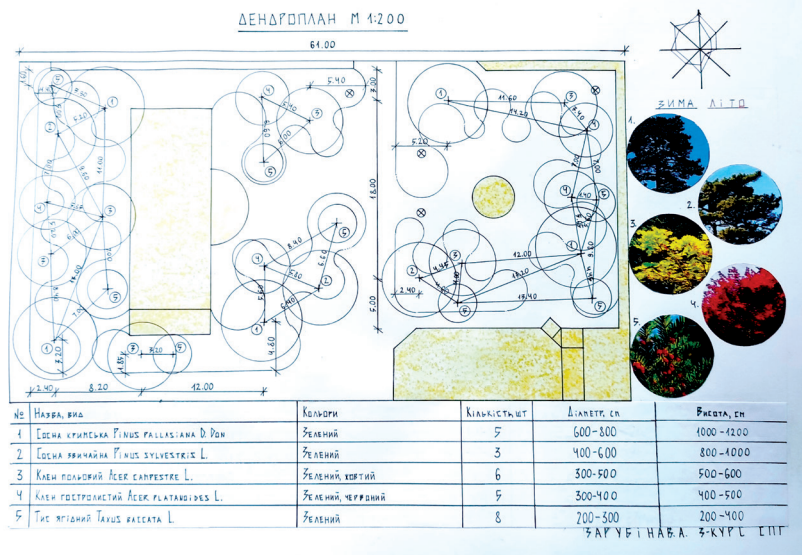
№ з/п	Категорія газону	Вид злаку	% у суміші	Примітка
1	2	3	4	5

Практична частина

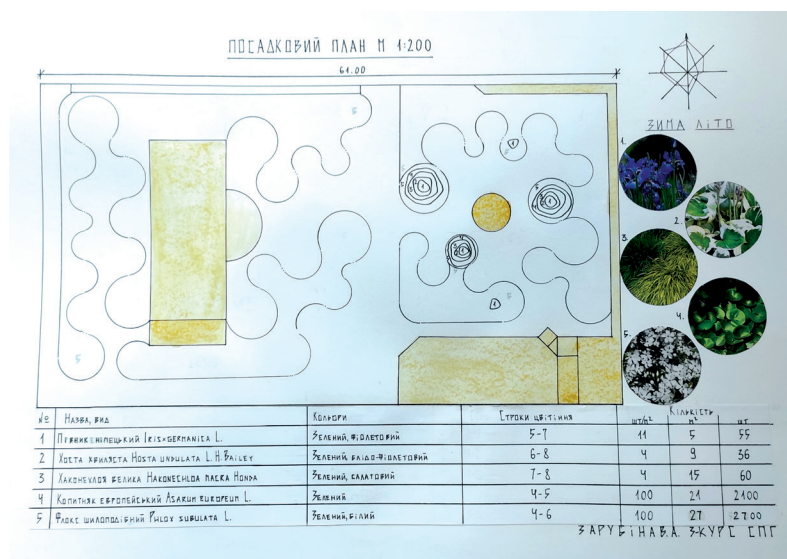
Підібрати асортимент дерев, чагарників, трав'янистих рослин та квітів. Створити відповідні креслюнки (дендроплан і посадковий креслюнок) та асортиментні таблиці (рис. 16, 17).

Завдання для самостійної роботи

Проаналізувати стан озеленення на території та виявити які дерева кущі слід залишити, які знищити. Проаналізувати місця на ділянці із сонцем та тінню, щоб зрозуміти де можна саджати сонцелюбові, а де тіньовитривалі рослини.

*Рис. 16. Дендроплан з асортиментною таблицею.
Приклад студентської роботи*

*Рис. 17. Посадковий креслюнок з асортиментною таблицею.
Приклад студентської роботи*

Питання для обговорення та контролю

1. Які елементи озеленення в композиції парку ви знаєте?
2. Які критерії оцінювання в асортиментній таблиці по деревах та чагарниках?
3. Розкажіть що входить в таблиці асортименту квітників.
4. Які види газонів ви знаєте?
5. Назвіть форми крон дерев.

Рекомендована література

1. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадурина, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
-

Практичне заняття №10 СТВОРЕННЯ ВИДІВ ТА КОЛОРИСТИЧНОГО ОБРАЗУ САДУ

Мета: навчитися розробляти колористику саду.

Питання для підготовки:

1. Принципи розкадрування — проєктування видів.
2. Особливості сприйняття об'єктів залеж но від відстані.
3. Колір ландшафтного дизайну. Психолого-фізіологічне сприйняття кольору.
4. Гармонійні поєднання кольорів в колористиці саду.
5. Особливості формування міксбордерів, підбір кольорової гами.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять. Художньо-канцелярські матеріали (лист ватману А-3, механічний олівець, гумка, лінійки, кутники, циркуль, лекала, лінери, маркери, акварельні фарби, акварельні пензлі, стаканчик для води, палітра).

Завдання:

- Навчитися підбирати колористику саду, квітників на основі теорії колористики (схем гармонійних колористичних сполучень).

Теоретичні відомості

Розкадрування (проектування видів)

Вид — це пейзаж, спостережуваний з певної точки зору. Часто його порівнюють із постійно мінливим настроєм, прекрасною оправою саду. Створити й зафіксувати прекрасний вид — мистецтво.

Проектування видів можливо двома шляхами:

1. Уже існуючий на території саду або за його межами вид обрамляють лаштунками (зеленою «рамкою» з дерев і чагарників)
2. Проектують штучний вид і фіксують видові крапки (з вітальні, альтанки, з балкона, тераси, вхідної хвіртки та ін.).

Це **віста** (в пер. з італ.) — «гарний вид, мала коротка перспектива». Фокусом інтересу при цьому можуть бути: пагорб, гарний вид, скульптура, лава, квітник, альпінарій та ін. (рис. 18). Простір саду відповідно можна проектувати також двома способами:

1. Закриті простори — відведені під високі об'єкти й посадки вище рівня очей.
2. Відкриті простори — вільні, що перебувають нижче рівня очей (квітники, газони, чагарники).

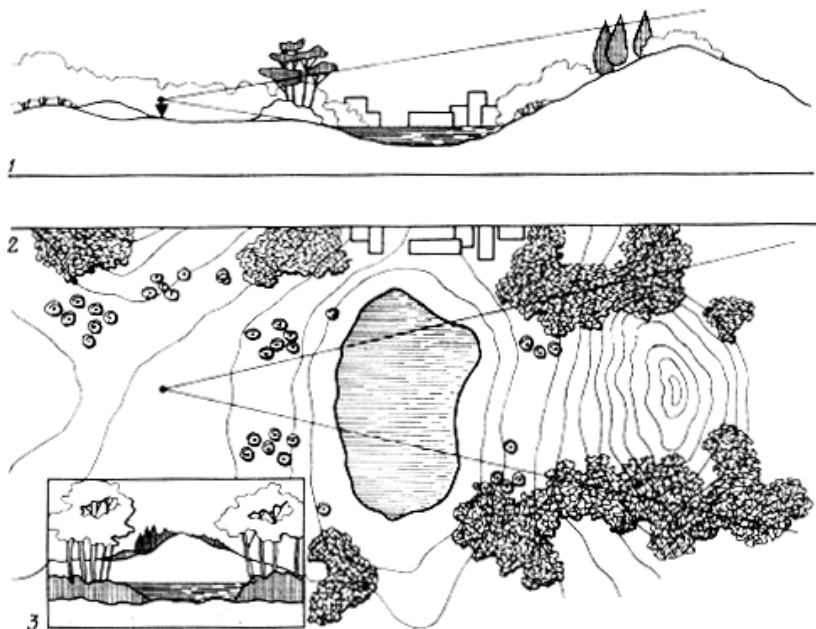

Рис. 18. Проектування видів

Колористичні основи в ландшафтному дизайні

Відносно колористики в ландшафтному дизайні існують деякі правила:

- Колірні сполучення гармонійні, якщо погодяться з домінуючими кольорами оточення.
- Краще, коли більша площа займається кольорами менш насиченим або більше темним.
- Будь-які кольори на тлі контрастних кольорів сприймаються як більше насичені.
- Чим більше площа оточення, тим сильніше змінюється кольори елемента в цьому оточенні та ін.

Крім цього при проектуванні колористики саду потрібно пам'ятати про *повітряну перспективу*, що сприяє значній зміні кольорів. Це оптична зміна кольорів предметів, що залежить від відстані, величини повітряного простору між оком і предметом, прозорості повітря, висвітлення й погоди. Синява повітря обволікає предмети, змінюючи тон їхніх фарбувань.

Представлена вище інформація потрібна для оформлення аркуша з паспортом фарбування квітника в різні пори року.

Практична частина

Треба створити вісти (*рис. 19*) та кольоровий паспорт квітника (ділянки) в 4 пори року (*рис. 20*).

Завдання для самостійної роботи

Виявити колористичні особливості території та запропонувати колористичне рішення ділянки на рівнях обладнання та озеленення з урахуванням існуючої ситуації.

Питання для обговорення та контролю

1. Поясніть принципи проектування видів в саду.
2. Розкажіть про особливості сприйняття об'єктів залежно від відстані.
3. Проаналізуйте психолого-фізіологічне сприйняття кольору.
4. Які гармонійні поєднання кольорів в колористиці саду ви знаєте?
5. Принципи формування міксбортерів з підбором кольорової гами.

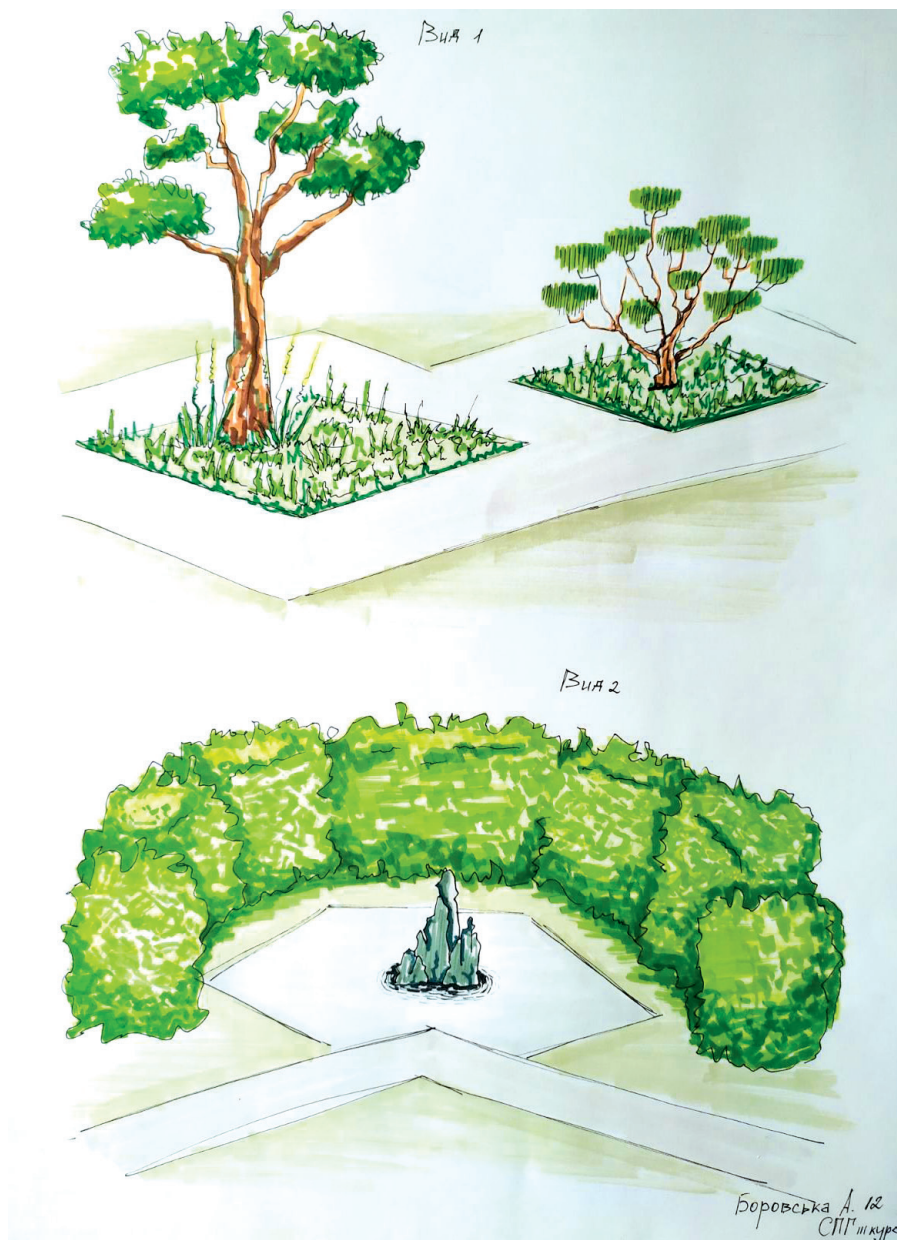
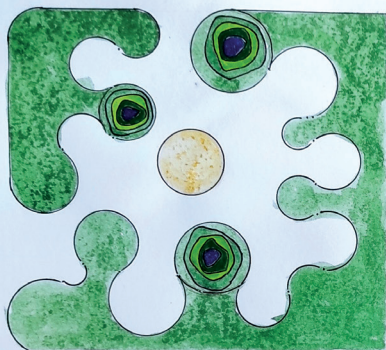

Рис. 19. Вісти. Приклад студентської роботи

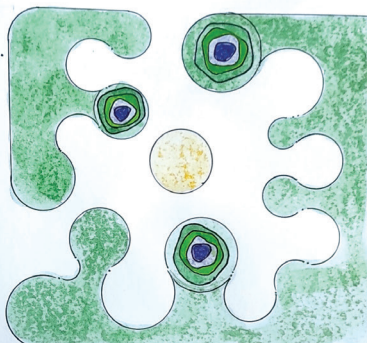
ПАСПОРТ ФАРБУВАННЯ В ЧОТИРИ ПОРИ РОКУ

ПЛАН КВІТНИКІВ М 1:200

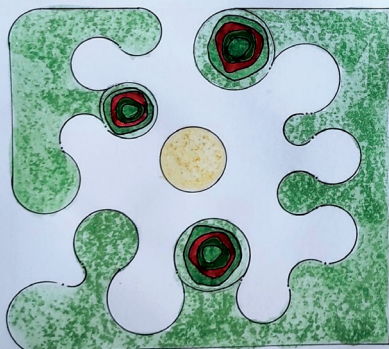
ВЕСНА

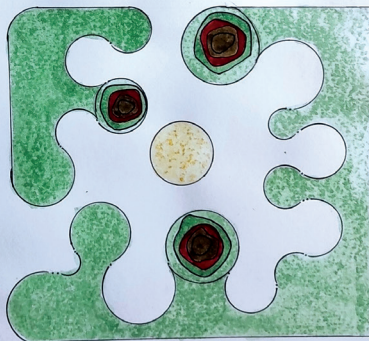
ЛІТО

ОСІНЬ

ЗИМА

№	Назва, вид	Кольори	Строки цвітіння	Кількість шт/м²	м	шт
1	Північний пелюстий <i>Trisagris germanica</i> L.	Зелений, фіолетовий	5-7	11	5	35
2	Хоста хвиляста <i>Hosta undulata</i> L. H. Bailey	Зелений, білофіолетовий	6-8	4	9	36
3	Хаконехода велика <i>Hakonechloa macrochaeta</i> Honda	Зелений, салатовий	7-8	4	15	60
4	Копитняк європейський <i>Asarum europaeum</i> L.	Зелений	4-5	100	21	2100
5	Флокс шишоподібний <i>Flox subulata</i> L.	Зелений, білий	4-6	100	21	2100

ЗАРУБІ НАВА. ЗКУРС СПГ

Рис. 20. Кольоровий паспорт квітника в 4 пори року.
Приклад студентської роботи

Рекомендована література

1. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : «Новий Світ — 2000», 2017. 521 с.
 2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадурина, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
-

ОБСЯГ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Тематика

На вибір студентів:

- Благоустрій території виставочного комплексу з розміщенням експозиції.
- Благоустрій території перед офісним будинком.
- Благоустрій території перед магазином.
- Благоустрій території усередині двору багатоповерхового житлового будинку.
- Благоустрій території перед вищим навчальним закладом.
- Благоустрій території присадибної ділянки та ін.

Склад проекту

- Ситуаційний план М 1:10000, М 1:15000.
- Опорний план (план-аналіз ситуації на ділянці) М 1:100 (доповнений планом фотофіксації та планом обмірів об'єкту).
- Анкета замовника. Аналіз. Діаграми.
- Ескізні варіанти генплану М 1:200.
- Генеральний план (сполучений з посадковим кресленням) М 1:50, 1:100.
- Дендроплан М 1:50, 1:100.
- Асортиментні таблиці.
- Фрагмент генерального плану. Розробка квітника (М 1:20) з колористичним рішенням у різні пори року.
- Розгорнення (якщо буде потреба) М 1:100.
- Дизайн малих архітектурних форм М 1:20 (за бажанням).
- Вісти.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Алексєєнко М. В. Ландшафтна архітектура. Курс лекцій. Іллінці: ІДАК, 2016. 62 с.
2. Власенко А. С., Попович С. Ю. Заповідні дендрозозоекзоти Степу України: монографія. Київ : «ЦП “Компринт”», 2016. 129 с.
3. Вотінов М. А. Ландшафтна архітектура : конспект лекцій для студентів 2 курсу денної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» із спеціальності 191 — Архітектура та містобудування освітньої програми Архітектура. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-е вид., зі змінами. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 73 с.
4. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 1. Теорія та історія архітектури: 2-е вид., доп. і перероб. / уклад.: А. О. Кадуріна, О. Л. Моргун. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 136 с.
5. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
6. Кадуріна А.О., Назарчук Ю.С. Ландшафтне проектування та дизайн: методичні вказівки для студентів 3-го курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Частина 1. Одеса: Видавець С.Л. Назарчук, 2021. 28 с.
7. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.
8. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : «Новий Світ — 2000», 2017. 521 с.

Допоміжна

1. Amoroso N., Holland M. Representing Landscapes One Hundred Years of Visual Communication. New York. Routledge. 232 p.
2. Сьомка С. В. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник. Київ : Видавництво Ліра — К, 2020. 480 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова. — Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. — Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

Навчальне видання

ЛАНДШАФТНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ТА ДИЗАЙН

Частина 1

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних та самостійних робіт для здобувачів спеціальності
«Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня

Укладачі:

Кадуріна Антоніна Олегівна
Назарчук Юлія Сергіївна

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції
Шрифт Times New Roman

Підписано до друку 28.05.2026. Формат 60х90/16
Обсяг 2,56 ум. друк. арк. Наклад 100 пр.
Зам. №26025

Видавець і виготовлювач С. Л. Назарчук
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7024 від 23.12.2019
65009, Одеса, Фонтанська дорога, 10
Тел.: +38 050 905 23 77
E-mail: selen_odessa@ukr.net